

ס' ז' א' כ' כ"א

אשתמודע קען למן זקמא ושושפא
וחוקרא האלין: כו ואשתמודע יהודה
ואמר וקאה מני קעדניא ארי על פן לא
יהפפה לשלה קרי ולא אוסיף עוד
למידעה: כו ונתנה קעדן דמילדה וקא
תימין במענהא: כו ונתנה במילדה ויהב
קדא ונקיבת חוקרא וקשרת על קדיה
והוריתא למימר דין נפק קרקאה: כו ונתנה
פד אטיב קדיה וקא נפק אחוהי ואקרת מה
תקוף סגי עלף למתקוף וקרא שמה פריץ:
ל ובתר פן נפק אחוהי די על קדיה והוריתא

הזו ואתה לא מצאתה: ויהי כמשלש חדשים
ויגד ליהודה לאמר ונתה תמר פלתך וגם הנה
הרה לזנוגים ויאמר יהודה הוציאנה ותשרף: והוא
מוציאת והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר
אלה לו אנכי הרה ותאמר הכרנא למי החתמת
והפתילים והמטה האלה: ויפרי יהודה ויאמר צדקה

כמוני כי על פן לא נתתיה לשלה בני ולא יסף עוד לדעתה: ויהי בעת
לדתה והנה תאומים בכמנה: ויהי בלדתה ויתן יד ותקח המילדת ותקשר
על ידו שני לאמר זה יצא ראשנה: ויהי כמשלב ידו והנה יצא אחיו ותאמר
מה פרצת עליך פריץ ויקרא שמו פריץ: ואחר יצא אחיו אשר על ידו השני

ז' א' כ' כ"א

קלט. והנה אבק הרציחה - התלבנת פנים, הי פניו יהוורו וגם מראה האדם
ודומה אל הרציחה. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ב"מ נח).

והשנית - כי צער התלבנה מר ממות, וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה
(שם נט): לעולם יפיל אדם עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים.
ולא אמרו כן בשאר עבירות חמורות. אכן דמו אבק הרציחה אל הרציחה,
וכמו שאמרו, כי יהרג ואל ירצח. ודומה לזה אמרו, שיפיל עצמו לכבשן
האש ולא ילבין פני חברו ברבים. ולמדו זה מענין תמר, שנאמר (בראשית לה,
כה): היא מוציאת והיא שלחה אל חמיה וגו' - הנה כי אף על פי שהוציאנה
לשרף, לא גלתה כי היתה הרה מיהודה, שלא להלבין פניו

ז' א' כ' כ"א

אבל שלש עבירות אלו. נ"ב וכן הלבנת פנים כדאמרינן בסוף פרק הזהב
(נט.) ובפרק מציאת האשה (סז:): נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש
ואל ילבין פני חברו ברבים. וכבר כתבו התוס' פרק קמא דסוטה (י'): דהא דלא
חשיב לה בהנהו שלש עבירות משום שאינה מפורשת בתורה ולא נקט אלא
עבירות המפורשות ע"כ ודו"ק:
(מים חיים)

הנזקא פרק ראשון סוטה

סוטה הש"פ

נמ א מיי פ"ו סוטה
דש סוטה מ :

נזקא לו לאדם שיפיל את עצמו לתוך כספן האש . כלומר כפי האס
(ב"ב דף נה) כל הזורדין לגיהנם עליון מן משלש וחמ מימינו
המלכין פני חבירו ברבים וחומר נמי (ס"ט ע"ג) טח לו לאדם שיפיל
ספק לשם אש ואל ילבין פני חבירו ברבים מלבן מזה ועלמה היא

אלה ויקריא . למד לבריות לקרות שם בשם ה' אל עולם : כיצד לאמר
שאלו וסו . משל היו עומדין לברכו לברכה והוא אומר להם ובי
משלי אכלתם : שכתבה פניה בבית חמיה . ולא ראה אותה כל הימים
שגדלה בביתו לפיכך לא סבר בה (י) : אמרן , אביו של ישיעו ואמלנה
תורה אור מלך יהודה אחים הוא ואמלנה מזרע
דוד היה ואמון אחיו כבאי היה אלמה

אלא ויקריא מלמד שהקריא אברהם אבינו
לשמו של הקב"ה בפה כל עובר ושב כיצד
לאחר שאכלו ושחו עמרו לברכו אמר להם
וכי משלי אכלתם נושלי אלהי עולם אכלתם
הודו ושבתו וברכו למי שאמר והיה העולם
ויקריא : יהודה ויחשבת לזונה כי כסתה פניה
*משום דכסתה פניה חשבה לזונה א"ר אלעזר
שכסתה פניה בבית חמיה דא"ר שמואל בר
ר' חמני א"ר יונתן כל כלה שהיא צנועה בבית
חמיה זוכה ויוצאין ממנה מלכים ונביאים
מגלן מתמר נביאים דכתיב "חזון ישעיהו בן
אמץ מלכים מרוד (ה) ואמר רבי לוי דבר זה
מסורת בידינו מאבותינו אמרין ואמציה אחים
היו היא מוצאת היא מיתוצאת מיבעי ליה
א"ר אלעזר לאחר שנמצאו סימניה בא סמאל
ורחקן בא גבריאל וקרבן היינו דכתיב
*למצנצ על יונת אלם רחוקים לדוד מכתם
א"ר יוחנן משעה שנתרחקו סימניה נעשית
כיונה אילמת לדוד מכתם שיצא ממנה דוד
שהיה כך וחס לכל דבר אחר מכתם שהיתה
מבתו חמה שגולד כשהוא מהול דבר אחר
מכתם בשם שבקצנתו הקטין עצמו אצל
מי שגדול ממנו ללמד תורה כך בגדולתו (ג)
*והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר
אלה לו אנכי הרה וחיימא ליה מימר *אמר
רב וזמרא בר מוביה אמר רב ואמרי לה אמר
רב חנא בר ביונא אמר רבי שמעון חסידא
ואמרי לה אמר רבי יוחנן משום ר' שמעון בן
יוחי נזח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן
האיש *ואל ילבין פני חבירו ברבים מגלן
מתמר *הבר נא א"ר חמא ברבי חנינא בהבר
בישר לאביו *בהבר בישרוהו בהבר בישר
*הבר נא הכנתה בנך היא בהבר בישרוהו

מכוס (דף ע"ג) מסוק דהיי גמרי לה :
דקרב רישא לגבי גופיה . תימה
רבי מאיר דאמר בחלק
(פסולדיון דף ק"ג) אבשלום און לו חלק
לעולם הבא אי"ב סבירא ליה דקרב
רישיה לגבי גופיה ולא סבירא ליה
לחיותיה לעלמא דאתי מכל מקום
חסקיה משבעה מדורי גיהנם ואם כן
אמרי לא חביב ליה בהדי חמו ואחיה
דאמר (ס"ט ע"ג) לא חיון ולא יגדוין
וי"ל ולא חביב אלא מלכים :
דאירתייה לעלמא דאתי . ואי
קאיא הא חמיו בחלק
(פסולדיון דף ק"ד) ברה מוזי אבא
אבא לא מוזי ברה דכתיב ואין מיד
מזיל און אברהם מזיל את יצחק
וגלן יצחק את עשו אבא הכן מזיל את
האב כגון יצחק שלח מני את אמון
וי"ל משום דאבשלום נפל את שלו
בעולם הזה שגהב במיתה משונה
הועילה לו תפלת אביו דומיא דחוקים
דאמר חסם שהיה כחוב על גוגלמו
ואם ועוד אחרת ונפרע ממנו לאחר
מיתה לא מט אותו ועוד אבשלום לא
עבד עבודה כוכבים אי"ל מלי לתימר
הא דאמר אבא לא מוזי ברה היינו
משום כבוד האב און מונשין מלמטתו
עם רשעים בלא תפלה אבא תפלה
מועלת והור התפלל על אבשלום :
ולעולם

תוספות שאנין
הי משלי אכלתם הויה
וברט לוי שאמר והיה
העולם . יש בברוש
שלא רצו לברך ברבים
עד שאמר להם אברהם
פרשו מה שאכלתם
ורשיתם והיה אמר
לכם שהיה עולה לבין
גדול כי היו כבוד
היה פרוח גדול לבין
שם האבאל המשתת
וכשדא כך כי היה רצה
אברהם שיפרעו הכל
או ברט הקב"ה שלא
ברצונם על סנה שלא
יפרעו שם וברשעיהם
פניה בבית חמיה אנ"ל
שהיה נלכו שהיא חמר
סנה כך לומר אחרת
היא שהיה חמר צנועה
היתה (ה) לא שכינתה
פניה בבית חמיה לא
ראה אותה כל הימים
שגדלה בביתו לפי לא
היה : יצאו כבושין
דברים עלומים כגון
פלגני שיצא סו מלכים
ואי אפשר לצאת אלא
מידה ברכות גור
איה יהודה כבושין
דברו ספר פ"ה .

היה חמיו בחלק
(פסולדיון דף ק"ד) ברה מוזי אבא
אבא לא מוזי ברה דכתיב ואין מיד
מזיל און אברהם מזיל את יצחק
וגלן יצחק את עשו אבא הכן מזיל את
האב כגון יצחק שלח מני את אמון
וי"ל משום דאבשלום נפל את שלו
בעולם הזה שגהב במיתה משונה
הועילה לו תפלת אביו דומיא דחוקים
דאמר חסם שהיה כחוב על גוגלמו
ואם ועוד אחרת ונפרע ממנו לאחר
מיתה לא מט אותו ועוד אבשלום לא
עבד עבודה כוכבים אי"ל מלי לתימר
הא דאמר אבא לא מוזי ברה היינו
משום כבוד האב און מונשין מלמטתו
עם רשעים בלא תפלה אבא תפלה
מועלת והור התפלל על אבשלום :
ולעולם

(ה) פ"ו בהנהגת הכל
דש כתיב י"ל ב'
סוטה

הבר נא למי נא *אין נא אלא לשון בקשה אמרה ליה בבקשה ממך הבר
פני בוראך ואל תעלים עיניך ממני *ויבר יהודה ויאמר צדקה ממני היינו *ראמר
רב חנן בר ביונא א"ר שמעון חסידא *יוסף שקדש ש"ש בסתר וזה דהיינו *
לו אות אחת משמו של הקב"ה דכתיב *עדות ביהוסף שמו (ג) יהודה שקדש
ש"ש בפרהסיא וזה ונקרא כולו על שמו של הקב"ה כיון שהודה ואמר צדקה
ממני יצתה בת קול ואמרה אתה הצלת תמר ושני בניה מן האור חיך
שאני מציל בזכותך ג' מבניך מן האור מאן נינהו תניה מישאל ועוריה צדקה
ממני מנא ידע יצתה בת קול ואמרה ממני יצאו כבושים *ולא יסף עוד שמואל
לדעתה אמר שמואל סבא חמה דרב שמואל בר אמי משמיה דרב שמואל
בר אמי כיון שדעתה שוב *לא פסק ממנה כתיב הכא ולא יסף עוד לדעתה וכתיב
החם *קול גדול ולא יסף : אבשלום נתגאה בשעריו וכי : ת"ד אבשלום בשעריו מדד שנאמר *וכאבשלום לא
היה איש יפה וגו' ובגלחו את ראשו (ג') והיה מקץ ימים לימים אשר יגלח כי כבר עליו וגלחו ושקל את
שער ראשו מאתים שקלים באבן המלך חנא אבן שאנשי טבריא ואנשי ציפורי שקלים בה לפיכך
נתלה בשעריו שנאמר *ויקרא אבשלום לפני עבדו דוד ואבשלום חוכב על הפרד ויבא הפרד תחת
שוברך האלה הגדולה (ז) ויארו ראשו כאלה ויותן בין השמים ובין הארץ והפרד אשר התחיו עבר [שקל
ספסורא בעא למיפסקה] חנא רבי ישמעאל באותה שעה (ס) נבקע ישאל מתחיו *ירגו המלך
ועל על עליית השער ויבך ובה אמר בלכתי בני אבשלום בני בני [אבשלום] מי יחו מותי אני תחתיד

גליון הש"ס
נב' סכר כסופו .
כען זכ לקמן דף
ג' ע"ג : שם יוסף
שקדש ש"ש לקמן דף לו
ע"ג : רש"י ד"ס מקן
ישם טי אמת ל"ב ד"ס
חיי דף ז ע"א :

הבר נא למי נא *אין נא אלא לשון בקשה אמרה ליה בבקשה ממך הבר
פני בוראך ואל תעלים עיניך ממני *ויבר יהודה ויאמר צדקה ממני היינו *ראמר
רב חנן בר ביונא א"ר שמעון חסידא *יוסף שקדש ש"ש בסתר וזה דהיינו *
לו אות אחת משמו של הקב"ה דכתיב *עדות ביהוסף שמו (ג) יהודה שקדש
ש"ש בפרהסיא וזה ונקרא כולו על שמו של הקב"ה כיון שהודה ואמר צדקה
ממני יצתה בת קול ואמרה אתה הצלת תמר ושני בניה מן האור חיך
שאני מציל בזכותך ג' מבניך מן האור מאן נינהו תניה מישאל ועוריה צדקה
ממני מנא ידע יצתה בת קול ואמרה ממני יצאו כבושים *ולא יסף עוד שמואל
לדעתה אמר שמואל סבא חמה דרב שמואל בר אמי משמיה דרב שמואל
בר אמי כיון שדעתה שוב *לא פסק ממנה כתיב הכא ולא יסף עוד לדעתה וכתיב
החם *קול גדול ולא יסף : אבשלום נתגאה בשעריו וכי : ת"ד אבשלום בשעריו מדד שנאמר *וכאבשלום לא
היה איש יפה וגו' ובגלחו את ראשו (ג') והיה מקץ ימים לימים אשר יגלח כי כבר עליו וגלחו ושקל את
שער ראשו מאתים שקלים באבן המלך חנא אבן שאנשי טבריא ואנשי ציפורי שקלים בה לפיכך
נתלה בשעריו שנאמר *ויקרא אבשלום לפני עבדו דוד ואבשלום חוכב על הפרד ויבא הפרד תחת
שוברך האלה הגדולה (ז) ויארו ראשו כאלה ויותן בין השמים ובין הארץ והפרד אשר התחיו עבר [שקל
ספסורא בעא למיפסקה] חנא רבי ישמעאל באותה שעה (ס) נבקע ישאל מתחיו *ירגו המלך
ועל על עליית השער ויבך ובה אמר בלכתי בני אבשלום בני בני [אבשלום] מי יחו מותי אני תחתיד

אלא ויקריא מלמד שהקריא אברהם אבינו
לשמו של הקב"ה בפה כל עובר ושב כיצד
לאחר שאכלו ושחו עמרו לברכו אמר להם
וכי משלי אכלתם נושלי אלהי עולם אכלתם
הודו ושבתו וברכו למי שאמר והיה העולם
ויקריא : יהודה ויחשבת לזונה כי כסתה פניה
*משום דכסתה פניה חשבה לזונה א"ר אלעזר
שכסתה פניה בבית חמיה דא"ר שמואל בר
ר' חמני א"ר יונתן כל כלה שהיא צנועה בבית
חמיה זוכה ויוצאין ממנה מלכים ונביאים
מגלן מתמר נביאים דכתיב "חזון ישעיהו בן
אמץ מלכים מרוד (ה) ואמר רבי לוי דבר זה
מסורת בידינו מאבותינו אמרין ואמציה אחים
היו היא מוצאת היא מיתוצאת מיבעי ליה
א"ר אלעזר לאחר שנמצאו סימניה בא סמאל
ורחקן בא גבריאל וקרבן היינו דכתיב
*למצנצ על יונת אלם רחוקים לדוד מכתם
א"ר יוחנן משעה שנתרחקו סימניה נעשית
כיונה אילמת לדוד מכתם שיצא ממנה דוד
שהיה כך וחס לכל דבר אחר מכתם שהיתה
מבתו חמה שגולד כשהוא מהול דבר אחר
מכתם בשם שבקצנתו הקטין עצמו אצל
מי שגדול ממנו ללמד תורה כך בגדולתו (ג)
*והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר
אלה לו אנכי הרה וחיימא ליה מימר *אמר
רב וזמרא בר מוביה אמר רב ואמרי לה אמר
רב חנא בר ביונא אמר רבי שמעון חסידא
ואמרי לה אמר רבי יוחנן משום ר' שמעון בן
יוחי נזח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן
האיש *ואל ילבין פני חבירו ברבים מגלן
מתמר *הבר נא א"ר חמא ברבי חנינא בהבר
בישר לאביו *בהבר בישרוהו בהבר בישר
*הבר נא הכנתה בנך היא בהבר בישרוהו

הבר נא למי נא *אין נא אלא לשון בקשה אמרה ליה בבקשה ממך הבר
פני בוראך ואל תעלים עיניך ממני *ויבר יהודה ויאמר צדקה ממני היינו *ראמר
רב חנן בר ביונא א"ר שמעון חסידא *יוסף שקדש ש"ש בסתר וזה דהיינו *
לו אות אחת משמו של הקב"ה דכתיב *עדות ביהוסף שמו (ג) יהודה שקדש
ש"ש בפרהסיא וזה ונקרא כולו על שמו של הקב"ה כיון שהודה ואמר צדקה
ממני יצתה בת קול ואמרה אתה הצלת תמר ושני בניה מן האור חיך
שאני מציל בזכותך ג' מבניך מן האור מאן נינהו תניה מישאל ועוריה צדקה
ממני מנא ידע יצתה בת קול ואמרה ממני יצאו כבושים *ולא יסף עוד שמואל
לדעתה אמר שמואל סבא חמה דרב שמואל בר אמי משמיה דרב שמואל
בר אמי כיון שדעתה שוב *לא פסק ממנה כתיב הכא ולא יסף עוד לדעתה וכתיב
החם *קול גדול ולא יסף : אבשלום נתגאה בשעריו וכי : ת"ד אבשלום בשעריו מדד שנאמר *וכאבשלום לא
היה איש יפה וגו' ובגלחו את ראשו (ג') והיה מקץ ימים לימים אשר יגלח כי כבר עליו וגלחו ושקל את
שער ראשו מאתים שקלים באבן המלך חנא אבן שאנשי טבריא ואנשי ציפורי שקלים בה לפיכך
נתלה בשעריו שנאמר *ויקרא אבשלום לפני עבדו דוד ואבשלום חוכב על הפרד ויבא הפרד תחת
שוברך האלה הגדולה (ז) ויארו ראשו כאלה ויותן בין השמים ובין הארץ והפרד אשר התחיו עבר [שקל
ספסורא בעא למיפסקה] חנא רבי ישמעאל באותה שעה (ס) נבקע ישאל מתחיו *ירגו המלך
ועל על עליית השער ויבך ובה אמר בלכתי בני אבשלום בני בני [אבשלום] מי יחו מותי אני תחתיד

מלא :

הגרות הב"ה
(א) גבי דאמר לוי
(ב) גבי דאמר לוי
(ג) גבי דאמר לוי
הקטין פניו אל
שדול משם לאמר פני
והוא שלח : (ג) א
ויאמר שקדש ש"ש
ע"ל פ' אלו לאמרי ה
לו ע"ב : (ד) ס' הנהגה
ויחוק להם כלל חזון
(ה) שם בלמה שם
לחם גיבסם שם
מתחיו : (ו) שם חמיה
וימי בני למה : (ז) ח
ד"ה ס' ס' ו' ו'
הכיר ס' ל' א'
פניה בבית חמיה
ל' ס' שהיה נלכו
המר ששם היה נלכו
אחרת היא שג' ו'
נעשה היא ספר
(ח) ד"ה ל' ח' ח'
לחמה היא ל' ח'
(ט) ד"ה שלקח ו' ו'
לו את כבודו ו' ו'
נחיו :
כ"מ נ' כמות
בכיות מ :

בכיות ע . סוטה
(ס)

לקמן ע :

ב"ב ע .

מגו וקירט : שלקח מקח רע לעלמו .

והי קאמר קרא ואבשלום לקח לו את
(פ) המלכה הואת בחייו ויבט לו את
מלכת אשר צעק סמך : עלה
עמוקה . של הקב"ה שהוא מלך עולם
שגור על דוד כן במתקנה בת שבעה

מקום
דכ"ט ס
שמואל ג' ד'

ס' ז

ס' י

מקורות וצינונים

ה"א כל בית ישראל מצווין שה"מ עשה ע"ג מרת קדוש השם סמ"ג ע"ש ה"ט הסינין מ' לו, טו"ט ע"ד סי' ק"ג, ע"י ה"ג מל"ס פ"י ה"ב ד"כ ל"ו מל"ס על קדוה"ש, ע"י מבי"ט מל"מ ע"ס ע"י כ"ב המפ"ח. ונקדשתי ויקרא כ"ג. ומוזהרין שלא לחללו שה"מ לאוין כ"ג, מ"ג לאוין כ"ג, ה"ב אשר יעשה ויקרא י"ב. וז"י בהם ולא וכו', מנהדרין עד ה' וי"ג ה"ל ש"ס פ"ב ה"ג ואם מ"ו ולא עבר וי"ג לקטן ה"ד (ע"י כ"ב המפ"ח ע"י ה"ד מתחייב בפשו ע"י רמב"ן בגלגלות ספ"ס דקטוה"ד וס' הניח ע"י פסוק ואל' אל' דמכ' לנפשוהי, וע"י כעונות ע"י ה' חמ"ה ה"ו ז"ל חמ"ה שקר ולא מהרגו, חמ"ה דל"ן להפמ"י, וכן משמע מד"ן פסוק נפש שדוה"ל ל"מ שבורה, וצירוף שנייה ס"ד ה"ב [שהניח ע"י] להשו"ס ר"ה דרש"י (המפ"ח) גר"י בצינון א"ל ש"ע וכו' וז"י כ"ס ה"ו הל' ומוכח כר"עו (ע"י כ"ב) הלקוטי' ובמחמ"ה (ה"ד) :

ה"ב. ושפיכות דמים ולעין הל"מ פני' ע"י מ"ס ח"ס (ה"י כ"ב) הלקוטי' (ב' עבירות וכו' יהרג ואל' יעבור טלגות קדוה"ש כ"ב בין נשעת השמד בין שלא נשעת השמד בין לנשעת בין בפיהקו ואפי' לא נשעתו להטריד, וכן מ"ה

לחיי העולם הבא משלך ממי החכמות והיא החכמה היחיד גדולה מה כלל מכל מה שזולתה. והביא ראיות על זה. ואני לומר שע"ס דרך זה יחב"ל הא דמ"ן (פסוק ספ"ג) ר"ל חכמה לומר קיי"ן ופמ"י וזה הן גופי הלכות וכו', לומר שש"ע"פ שהקפוחים וגימטריאות עסקם בדברים מעולים שהם הגרמים השמימיים, וקיי"ן הם דברי קל הערך, ופמ"י נדה נוסח"ס דבר מכוער, אעפ"י אלו הן גופי הלכות, כלומר עקרי תורה מלך השכר הגדול הנשפן לעוסקים בהם. ומקופות וגימטריאות אע"פ שגוש"ס דברים מעולים מאלו אינם עיקרים אלא כמו פרפראות לחכמה התלמודית שהיא ראיה להקרא חכמה סתם להיות עסקה בפירוט מלומדי יחזקך וגדול השכר הישן לעוסקים

זה ומקיימי מלומדיה :

פרק חמישי א-ג כל בית ישראל מצווין על קידוש השם וכו' עד בין נאנס בתוך עשרה בין נאנס בינו לבין הגוים. הלל בסנהדרין פרק בן סורר ומורה (ע"ד) אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהודק נמנו וגמרו בעליית בית נחום בלוד כל עבירות שבמורה א"ס לומר לאדם עבד ואל' מהרג יעבור ואל' יהרג חוץ מעבודה זרה גלוי עריות שפיכות דמים כי אח"כ רב דמי אמר רבי יוחנן לא שט אלא שלא נשעת השמד אבל נשעת השמד אפילו מלוא קלה יהרג ואל' רצין אמר רבי יוחנן אפילו שלא נשעת השמד לא אמרו אלא בנשעת אבל נשעתו אפילו מלוא קלה יהרג ואל' יעבור אמר רבי יעקב אמר רבי יוחנן אין פרהסיא פחות מעשרה בני אדם, ולאמרו ש"ס דנשיין שהיו ישראל שנאמר ונקדשתי בסוף בני ישראל, והקטן ש"ס והא אסת' פרהסיא הוא, כלומר ונבעלה לגוי ולא מסרה נפשה,

פרק חמישי

א כל [א] בית ישראל מצווין על קידוש השם הגדול הזה שני ונקדשתי בתוך בני ישראל. ומוזהרין שלא לחללו שני ולא תחללו את שם קדשי. כיצד. בשעה שיעמוד גוי ויאנס את ישראל לעבור על אחת מכל מצוות האמורות בתורה או יהרגנו יעבור ולא יהרג. שני במצוות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, ולא שימות בהם. ואם מת ולא עבר הרי זה מתחייב בנפשו :

ב במה דברים אמורים בשאר מצוות חוץ מעבודה זרה [ב] וגילוי עריות ושפיכות דמים. אבל שלש עבירות אלו אם יאמר לו עבור על אחת מהן או תהרג [ג] יהרג ואל' יעבור :

במה דברים אמורים בזמן שהגוי מתכוין להנאת עצמו, כגון שאנסו לבנות לו ביתו בשבת או לבשל לו תבשילו, או אנס אשה לבעלה וכיוצא בזה. אבל אם נתכוון להעבירו על המצוות בלבד, אם היה בינו לבין עצמו ואין שם עשרה מישראל יעבור ואל' יהרג. ואם אנסו להעבירו בעשרה מישראל יהרג ואל' יעבור. ואפילו לא נתכוון להעבירו אלא על מצוה משאר מצוות בלבד :

ג וכל

לעבור מילתא הוא דבעי. ופסק רבינו כר"ב, ונראה דקב"ר ליה כהרמב"ן [במלחמות עם וצדוקת האדם עין הקב"ה, והי' ב"רן יומא פ"ג]. לגוי הבא על נפש ישראל לאו בכלל ג"ע הוא, דה"ל כן לרצח לומר הנחת עמ"ק שחיי כלומר אפילו עבדה מעשה הא' חמ"רין דבש"ס עבירות יהרג ואל' יעבור אפילו מתכוין להנאת עצמו. והיינו טעמא דלא הוי בכלל ג"ע, דחי צונות גורמ בית דין של ש"ס הוא [ע"י לו:], ולי דרך חטונת מלא מחמ"ן כ"ס [ע"ס] נפקא דמשאר עבירות הוא. וליה ליה דרש"א [במגילה ג'] דלא מקרי לב"מ [אלא לבית] לומר דהימיה א"מ ח"ס. ואפשר שזה כיון רש"י שכתב על מה שהקשו והא אסת' פרהסיא הוא ונבעלה לגוי ולא מסרה נפשה, נשמר דלא נימא דפר"ן דלש"מ ח"ס [הוא"ל] ולא מסרה נפשה דה"ל כן לא הוה ממ"ן רב"ה מ"י דכיון דג"ע היא אפילו מתכוין להנאת עצמו יהרג ואל' יעבור. ועל מ"ש בגמרא אפילו מלוא קלה יהרג ואל' יעבור אלו מלוי מלוא קלה אמר רבא בר רב יחזק אמר רב אפילו לנשיין ערקתא דמסאגא ופרש"י שר"ן הגעל ש"ס. דרך הגוים לקטור כן ודרך ישראל צענין חמ"ר כגון ש"ס ל"ד יהודים בדבר ודרך ישראל להיות לנשיים אפילו שניו שאין כאן מלוא ח"ס מנהג. ובגמרא. והחיימה על רבינו שכתב אפילו על מצוה משאר מצוות דמשמע דזוקא מלוא ח"ס לא מנהג. ואפשר שרבינו היה מפרש ערקתא דמסאגא כמו שפירש הר"י ש"ס ר"עו"ס ישראל מסונות כדי שלא ילבושו מלבוש נכרי ש"ו מל"מ היא כמו שכתב צ"ח מהלכות ע"י (ה"ה) שאין מדמין לגוים לא במלבוש ולא בשער שנאמר ולא חלכו בחקות הגוים. וכמו שכתב יוסף דה"ל דלמרי"ן דגוי הבא על נפש ישראל